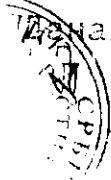

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА РЕСТИТУЦИЈУ
 Јединица за враћање имовине
 жртава Холокауста
 Београд, ул Масарикова бр. 5
 Број: 46-000362/2016
 Датум: 24. октобар 2018. године
 А.О.

РЕШЕЊЕ ЈЕ ПРАВНОСНАЖНО

 дана 13.11.2018. ГОД.

РЕШЕЊЕ ЈЕ ИЗВРШНО

дана 13.11.2018. ГОД.

Агенција за реституцију Републике Србије – Јединица за враћање имовине жртава Холокауста, решавајући по захтеву Јеврејске општине Суботица, коју заступа адвокат Огла Бажо из Суботице, Трг Лазара Нешића бр. 8, за враћање одузете имовине, на основу члана 213 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/2016) сходно одредбама члана 12 и 18 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр.13/2016) на основу члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“ бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/10), након спроведеног поступка, донела је дана 24. октобра 2018. године следеће:

РЕШЕЊЕ

1. УСВАЈА СЕ захтев, враћа се имовина и утврђује право својине у корист Јеврејске општине Суботица, Димитрија Туцовића бр. 13, Суботица и то на:
  - пољопривредном земљишту и то на 152609/998593 идеалних делова кат. парцеле бр. 1695 КО Горња Рогатица, укупне површине 99ха85а93м2, уписане у лист непокретности бр. 1892 КО Горња Рогатица, као државна својина РС, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде,
 а која имовина је одузета од Ирен Лендваи, као бившег власника и то Решењем ГНО Сента 5168 од 22.1.1946. године, Решењем Коначне одлуке Аграрног суда при окружном народном одбору у Суботици бр. 3956/1946 од 1.3.1946. године и Решењем Среског суда у Сенти бр. Дн 2243/1961-2 од 23.12.1961. године.
2. Пољопривредно земљиште из тачке 1 се предаје у државину Јеврејске општине Суботица до истека у говора о закупу, односно дана 1.11.2018.године, осим у случају ако се странке другачије не споразумеју, с тим да закупнину од дана извршности решења о враћању земљишта закупац плаћа законском наследнику из тачке 1.
3. На основу овог решења, а по његовој правноснажности, надлежни орган за упис права на непокретностима, извршиће упис права својине на непокретности из тачке 1 диспозитива овог решења, у корист Јеврејске општине Суботица и то у уделу као у тачки 1 диспозитива.
4. Налаже се надлежном органу за упис права на непокретностима, да на основу овог решења, а по његовој правоснажности, изврши брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретностима из тачке 1. диспозитива овог решења.
5. Враћена имовина је у слободном промету, а Република Србија, АП Војводина, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења.

Образложење

Агенцији за реституцију РС се дана 5.11.2016. године обратила Јеврејска општина Суботица, захтевом за враћање имовине, одузете од Ирен Лендваи, као бившег власника и то пољопривредног земљишта површине 29 јутара и 1069 кв хв на кат. парцелама 11840/3-ц, 11854/1, 11854/2, 11840/7, 11845/1, 11846, 11847, 11848 КО Сента Торњош. Уз захтев је достављена документација, побројана у захеву за враћање одузете имовине.

Ради потпуног и правилног утврђења чињеничног стања, дана 12.12.2016. године је одржана усмена расправа, на којој је подносилац захтева, Јеврејска општина Суботица, а преко адвоката Олге Бажо навела да остаје у свему при поднетом захтеву за враћање имовине Ирене Лендваи, како је то назначено у образцу захтева, те да је комплетна предметна имовина припала Ирени, с обзиром да је супруг Лендваи Мор преминуо 1913. године, али да је то без утицаја на доношење другачије одлуке, с обзиром да су и једно и друго били припадници јеврејске заједнице. Даље је навела да је предметна имовина ушла у комасациону масу, као и да је ради потпуног и правилног утврђења чињеничног стања потребно одредити вештачење грађевинске струке, те је у том смислу предложила судског вештака Ивана Алексића из Београда, Калуђерица, Ратка Павловића Ћићка 5. На крају је навела да потражује свих 29ј1069квхв одузетих од Ирене Лендваи.

Поступајући по захтеву подносиоца захтева са расправе, одржане дана 12.12.2016. године, Агенција је Закључком 46-000362/2016 од дана 19.7.2017. године одредила вештачење у овој управној ствари тако да за пољопривредно земљиште одузето од Лендваи Ирене предложи одговарајуће парцеле из комасационе масе погодне за природно враћање.

Поступајући по налогу Агенције, судски вештак Иван Алексић је дана 30.7.2018. и 17.9.2018. године доставио измењени налаз и мишљење, уз који је достављен Лист непокретности 1892 КО Горња Рогатица, као и копију плана за кат. 1695 КО Горња Рогатица у размери 1:10000.

Државно правобранилаштво Републике Србије, као и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде се у току поступка нису изјашњавали.

Дописом бр. 46-3/2018-1-12 од 6.8.2018. године изјаснила се општина Бачка Топола, која је навела да је пољопривредно земљиште на предметној парцели издато на период једне године по основу бављења сточарством, те да је закупац ад „Орахово“ из Новог Орахова, те да је предвиђена за закуп по праву пречег закупа по основу бављења сточарством на период од три године, те да се у наредном периоду очекује закључење уговора о закупу пољопривредног земљишта у државној својни са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде.

На основу исправа приложених уз захтев, одржане усмене расправе и доказа изведених на истој Агенција за реституцију је утврдила следеће чињенично стање:

Увидом у електронску базу података Агенције за реституцију РС, поступајући орган је утврдио да није поднет захтев за враћање, односно обештећење имовине сходно Закону о враћању одузете имовине и обештећењу иза Лендваи Мора и Ирене, власника непокретности које су предмет захтева.

Увидом у оверени превод Зк уложак бр. 3952 КО Сента Торњош утврђено је да су парцеле 11840/3/ц површине 8ј8квхв, 11854/1 површине 1371квхв, 11854/2 површине 613 квхв, 11840/7 површине 1ј615квхв, 11845/1 површине 9ј620квхв, 11846 површине 9ј, 11847 површине 175квхв, 11848 површине 795квхв на основу решења о наслеђивању О15/3 од дана 16.1.1914. године прешле у својину Ирен рођ. Брихт, као и да је предметна имовина на основу Решења НОО Сента бр. 8625/1-61 прешла у друштвену својину, све то применом Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији.

Из Решења ГНО Сента 5168 од дана 22.1.1946. године, утврђено је да је посед удове Лендваи Мора, Ирене рођено Брихт пао под удар аграрне реформе, пошто је посед у току рата остао без власника и правног наследника, будући да је власник као јеврејин од стране окупатора депортован.

Из садржине Коначне одлуке Аграрног суда при окружном народном одбору у Суботици 3956/1946 од дана 1.3.1946. године, утврђено је да је оснажена одлука ГНО Сента бр. 5168/1946 од дана 22.1.1946. године, те да се у корист земљишног фонда извлашћује земљиште у површини од 24 јутара 728 кв хв, уписаног у ЗКУЛ 3952 КО Сента.

Увидом у Решење НОО Сента бр. 03-8625/1-1961 од дана 14.12.1961. године, утврђено је да је упућено земљишнокњижном суду у Сенти да изврши укњижбу права власништва у корист ОНИ-е са органом управљања Општине Сента на некретнинама Лендваи Мора и супруге му из Сенте у укупној површини од 29кј1069хв, које су експроприсане по Закону о аграрној реформи и то у зкул 3952 КО Сента на кат. парц. 11840/3-ц, 11854/1, 11840/7, 11845/1, 11846, 11847, 11848. Из садржине одлуке је утврђено да је Коначном одлуком Аграрног суда при НО у Суботици бр. 3956/46 од дана 8.3.1946. године од Ирене Лендваи експроприсан вишак изнад земљорадничког максимума, у укупној површини од 24кј728хв, док је остатак од 5кј341хв одузет на основу члана 3 Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, као некретнина бившег власника који се нису вратили после ослобођења.

Из Решења Среског суда у Сенти бр. Дн 2243/1961-2 од дана 23.12.1961. године, утврђено је да је на основу решења Ноо Сента бр. 03-8625/1 од дана 14.12.1961. године и коначне одлуке Аграрног суда при Окружном народном одбору у Суботици и бр. 3956/1946 од дана 8.3.1946. године дозвољена укњижба права власништва на земљиште супруге Лендваи Ирене уписано у зкул бр. 3952 КО Сента под парцелама бр. 11840/3-ц, 11854/1, 11854/2, 11840/7, 11845/1, 11846, 11847, 11848, оранице, врт, кућа поп бр. 2267 са двориштем на горњо средњим салашима. у укупној површини од 29ј1069квхв.

Увидом у Потврду РГЗ СКН Сента бр. 952-2-/2017-14 од дана 1.8.2017. године, утврђено је да су парцеле 11840/3с, 11854/1, 11854/2, 11840/7, 11845/1, 11846, 11847, 11848 КО Сента торњош ушле у комасациону масу.

Налазом и мишљењем од дана 30.7.2018. године и 17.9.2018. године, судски вештак је нашао да је предметном одузетом земљишту од Ирене Лендваи у КО Торњош у површини од 29кј1069квхв (17ха07а29м2) одговара пољопривредно земљиште у КО Горња Рогатица на кат. парцели 1695 и то у уделу од 152609/998583, а која парцела је укупне површине од 99ха85а83м2. Судски вештак је увидом у Листу утврђених парцела у власништву Републике Србије које могу бити предмет враћања у поступку враћања одузете имовине, а која је објављена на веб сајту Управе за пољопривредно земљиште Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде као и увидом у табелу парела које су подобне за враћање објављене на веб сајту Агенције за реституцију утврдили да у предметној кат општини Торњош, па затим у целој политичкој општини Сента нема расположивих парцела, те је из тог разлога у складу са Уредбом о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине предложио парцеле из друге политичке општине која се граничи са политичком општином у којој се налази одузето земљиште, односно земљиште у КО Горња Рогатица, која припада политичкој општини Бачка Топола, која се граничи са политичком општином Сента. Такође, вештак је утврдио да се на парцели која је предложена у табели 3 не налази никаква инфраструктура (канал за наводњавање или одводњавање – нема изграђених објеката), као и да предложене парцеле излазе на атарске путеве.

Из Листа непокретности 1892 КО Горња рогатица, издатог од стране РГЗ СКН Бачка Топола под бројем 952-1/2018-3302 утврђено је да се на кат. парцели 1695 КО Горња Рогатица налази

пољопривредно земљиште укупне површине 99ха88а93м2 и то као јавна својина Републике Србије, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Из Уговора о закупу пољопривредног земљишта у државној својини бр. 320-11-928/345-2017-14 од 29.9.2017. године, утврђено је да је Република Србија – Министарство пољопривреде шумарства и водопривреде издало А.Д. „Орахово“ пољопривредно земљиште између осталог и на кат. парцели 1695 КО Горња Рогатица површине 94,8768ха и то на период од једне године за годину 2017/18, тако да је закупац дужан да ослободи исту по скидању усева, а најкасније до 31.10.2018. године, те да га врати у посед Министарству.

Чланом 213 став 1 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/2016) предвиђа да поступци до почетка примене овог закона нису окончани, окончаће се према одредбама закона који се примењивао до почетка примене овог закона.

Чланом 1 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр.13/2016) прописано је да се овим законом, ради отклањања последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих наследника, уређују услови, начин и поступак враћања имовине одузете припадницима јеврејске заједнице који немају законских наследника и враћања одузете имовине организацијама које су у време одузимања биле у функцији јеврејске заједнице, за имовину која је одузета на територији Републике Србије за време Холокауста или на основу прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, као и финансијска подршка Републике Србије јеврејској заједници у Републици Србији.

Чланом 2 став 1 тачка 1 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр.13/2016) прописује да се под "одузетом имовином" подразумевају непокретности и покретне ствари и предузећа која су одузета бившим власницима за време Холокауста или применом прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Како је предметна имовина одузета на основу прописа о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, а будући да је бивши власник Ирена Лендваи депортована од стране окупатора као јеврејин, те који закон је наведен у члану 2 као пропис о одузимању имовине, то је овај орган нашао да је у питању „одузета имовина“ у смислу Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника, па да у том смислу нема сметњи враћању имовине означене у тачки 1.

Такође, Агенција је испитивала и да ли се ради о имовини без наследника у смислу чл. 2 став 1 тачка 2 Закона, којим је прописано да се "имовином без наследника" сматра одузета имовина за коју није поднет захтев, односно за коју је захтев поднет од лица које нема активну легитимацију у смислу одредаба Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, осим имовине за коју је обавезу обештећења бившег власника преузела страна држава по основу међународног уговора. Како је поступајући орган увидом у електронску базу података Агенције за реституцију утврдио да није поднет захтев за враћање, односно обештећење имовине иза Лендваи Ирене, као бившег власника, то је утврђено да се ради о тзв. имовини без наследника сходно члану 2 став 1 тачка 2 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника.

Код утврђивања површине одузетог земљишта, поступајући орган је имао у виду да је у Конанној одлуци Аграрног суда у Суботици 3956 од дана 8.3.1946. означена површина од 24ј728квхв, али је увидом у Решење НОО Сента бр. 03-8625/1-1961 од 14.12.1961. године, Дн решење Среског суда у Снети бр. 2243/1961 од дана 23.12.1961. године, као и зкул 3952 КО Сента Торњош, утврдио да је поред означених 24ј728 квхв одузетих као вишак изнад неземљорадничког максимума, одузето још 5кј341квхв, одузетих на основу члана 3 Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, а с обзиром да се бивши власник није вратио на

земљиште после ослобођења, те да је из тог разлога површина пољопривредног земљишта одузето од Ирен Лендваи рођ. Брихт износи 29j1069квхв.

Чланом 2 став 1 тачком 3 Закона прописано је да се под појмом "бивши власник" у смислу овог Закона подразумева физичко лице које је било припадник јеврејске заједнице и власник у време одузимања имовине и правно лице које је у време одузимања имовине на било који начин било у функцији јеврејске заједнице, а које је било власник имовине у време одузимања. Како је из достављене документације, Потврде Јеврејске општине Суботица, списка жртава Холокауста, али пре свега акта о подржављењу утврђено да је имовина одузета јер је бивши власник Ирена Лендваи рођ. Брихт била депортована као Јеврејин од стране окупатора, овај орган је за несумњиво нашао да је иста била припадник јеврејске заједнице у време одузимање имовине.

Наиме, члан 6 став 1 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живи законских наследника прописује да се враћање имовине у натуралном облику спроводи у складу са овим законом и Законом о враћању одузете имовине и обештећењу. Члан 15 Закона о враћању прописује да се овим законом враћају непокретне и покретне ствари у јавној својини Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, у државној, друштвеној и задружној својини, осим ствари у својини задругара и друштвеној и задружној својини које је ималац стекао уз накнаду.

Чланом 24 став 2 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу прописано је да уколико је одузето пољопривредно, односно шумско земљиште било предмет комасације, односно арондације након одузимања, бивши власник има право на враћање земљишта које је добијено из комасационе масе за то земљиште. Уредбом о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине је у члану 2 став 2 прописано да појам „за то земљиште“ из члана 24 став 2 Закон о враћању одузете имовине и обештећењу (у даљем тексту: закон), значи да ће се на враћање пољопривредног, односно шумског земљишта које је било предмет комасације, односно арондације у смислу овог члана закона, сходно примењивати критеријуми утврђени тачком 1 (рачунање обрачунског фактора ф за прелазак са једне на другу кат. класу код враћања земљишта) и тачком 3. (свођење површине парцела различитих катастарских класа на површину прве катастарске класе њива са рекапитулацијом стања у сиказу идентификације) у оквиру главе 2 (обрада података и рачунање елемената за пренос враћених парцела на терен) Техничког упутства за извођење геодетско-техничких радова у поступку враћања земљишта које је саставни део Уредбе за спровођење Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС“, бр. 41/91, 44/91, 4/92, 8/97 и 103/03). У ставу 3 члана 2 прописано је да ће управа за пољопривредно земљиште у року од 15 дана од ступања на снагу ове уредбе, а након што јој агенција достави податке о површинама пољопривредног земљишта које се потражује у катастарским општинама у којима је након одузимања спроведен поступак комасације, утврдити катаратарске парцеле у државној својини у површини која ће бити довољна да се до краја спроведе поступак враћања имовине, а које могу бити предмет враћања у смислу закона и ове уредбе и те податке доставити агенцији.

Судски вештак је по налогу из закључка Агенције бр. 46-000362/2016 од 19.7.2017. године налаз израдио ускладу са чланом 2 став 2 уредбе, примењујући Техничко упутство за извођење геодетско – техничких радова у поступку враћања земљишта које је саставни део Уредбе за спровођење Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због обавезног откупа пољопривредних производа, док је приликом давања мишљења и предлагања земљишта за враћање имао у виду члан 2 став 3 уредбе, те је парцеле које је предложио за враћање одабрао са списка који је сачинила Управа за пољопривредно земљишта. Из свега наведеног следи да су испуњени услови из члана 24 Закона о враћању одузете имовине и

обештећењу да се подносиоцу захтева за одузето земљиште врати земљиште које је добијено из комасационе масе.

Члан 26 став 2 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу предвиђа да ако је пољопривредно земљиште, у складу са законом којим се уређује пољопривредно земљиште, дато у закуп, остаје у државини закупца до истека уговора о закупу, ако овим законом није друкчије одређено, осим у случају да се странке друкчије не споразумеју, с тим да закупнину од дана извршности решења о враћању земљишта закупца плаћа бившем власнику.

Како је утврђено да предметно земљиште користи АД Орахово по основу Уговора о закупу 320-11-928/345-2017-14 од 29.9.2017. године и то за период 2017/18, овај орган је нашао да је исто потребно вратити у државину подносиоца захтева из тачке 1 по истеку уговора о закупу, те је и донета одлука као у тачки 2 овог решења.

У складу са чланом 19 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника, којим је прописано да се у решењу налаже се надлежним органима извршење решења, као и брисање евентуалних терета, одлучено је као у тачки 3 и 4 диспозитива овог решења.

Чланом 62 став 3 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, прописано је да је враћена имовина у слободном промету, а да Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења те је одлучено као у тачки 5 диспозитива овог решења.

Овај орган је у доказном поступку извео и остале доказе које није посебно образлагао јер не би били од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари.

Упутство о правном средству:

Против овог решења странка може изјавити жалбу Министарству финансија, као другостепеном органу, у року од 15 дана од дана достављања овог решења, а преко овог органа, у довољном броју примерака за орган и странке

**САВЕТНИК ЗА ПОСТУПАК ВРАЋАЊА
ИМОВИНЕ ЖРТАВА ХОЛОКАУСТА**

Александар Одаховски
Александар Одаховски

СЕКТОР ЗА КООРДИНАЦИЈУ И НАДЗОР

С. Милошевић

Доставити:

1. Подносиоцу захтева Јеврејској општини Суботица, преко адвоката Олге Бажо, Трг Лазара Нешића бр. 8, Суботица,
2. Државном правобранилаштву РС, Одељење у Суботици, Трг Лазара Нешића 1,
3. Министарству пољопривреде и заштите животне средине РС – Управи за пољопривредно земљиште, Грачаничка бр. 8, Београд,
4. Агенцији за реституцију-централна јединица, Сектору за координацију и надзор,
5. Архиви,
6. У предмет.

По правоснажности:

1. Одељење за утврђивање и наплату јавних прихода, Бачка Топола, Маршала Тита 30,
2. РГЗ-службе за катастар непокретности Бачка Топола, Петефи бригаде 5,
3. Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, ул. Краља Милана бр. 16, 11000 Београд,
4. Министарству пољопривреде и заштите животне средине РС – Управи за пољопривредно земљиште, Грачаничка бр. 8, Београд,
5. Агенцији за реституцију-централна јединица, Сектору за координацију и надзор.

ЕКСПЕРЦОВАНО
ИЗ АГЕНЦИЈЕ ЗА РЕСТАТУЦИЈУ
ДЕНА 30. 11. 2018

ЕКСПЕРЦОВАНО
ИЗ АГЕНЦИЈЕ ЗА РЕСТАТУЦИЈУ
ДЕНА 25. 10. 2018